

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. spalio 10 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Europos automobilių stiklo rinka — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas EB 81 straipsnio pažeidimas — Rinkos pasidalijimas ir keitimasis jautria komercine informacija — Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 — Vienas ir tęstinis pažeidimas — Dalyvavimas darant pažeidimą“

Byloje T-68/09

Soliver NV, įsteigta Ruselarėje (Belgija), atstovaujama advokatų H. Gilliams, J. Bocken ir T. Baumé,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Bouquet, M. Kellerbauer ir F. Ronkes Agerbeek,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2008 m. lapkričio 12 d. Komisijos sprendimą C(2008) 6815 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.125 – Automobilių stiklas), iš dalies pakeistą 2009 m. vasario 11 d. Komisijos sprendimu C(2009) 863 galutinis, kiek jis susijęs su ieškove, o jo nepatenkinus – dėl prašymo sumažinti jai šiuo sprendimu skirtos baudos dydį

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas N. J. Forwood (pranešėjas), teisėjai F. Dehousse ir J. Schwarcz,

posėdžio sekretorius N. Rosner, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. lapkričio 12 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

- 1 2008 m. lapkričio 12 d. Komisijos sprendime C(2008) 6815 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.125 – Automobilių stiklas), iš dalies pakeistame 2009 m. vasario 11 d. Komisijos sprendimu C(2009) 863 galutinis (sprendimo santrauka pateikta OL C 173, p. 13) (toliau – ginčijamas sprendimas), Europos Bendrijų Komisija, be kita ko, konstatavo, kad tam tikros įmonės, įskaitant ieškovę, pažeidė EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo

* Proceso kalba: nyderlandų.

53 straipsnį, nes įvairiais laikotarpiais nuo 1998 m. kovo mėn. iki 2003 m. kovo mėn. dalyvavo sudarant antikonkurencinius susitarimus ir derinant veiksmus automobilių stiklo sektoriuje Europos ekonominės erdvės (EEE) teritorijoje (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis).

- 2 Ieškovė *Soliver NV* yra nedidelė stiklo gamintoja, vykdanči veiklą būtent automobilių sektoriuje. *Saint-Gobain Glass France SA*, *Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG* ir *Saint-Gobain Sekurit France SAS* (toliau visos kartu – *Saint-Gobain*), kurios taip pat pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo (byla T-56/09), yra bendrovės, gaminančios, perdirbančios ir platinančios medžiagas, tarp jų – automobilių stiklą. Jos yra *Compagnie de Saint-Gobain SA* (toliau – *Compagnie*), kuri taip pat siekia, kad aptariamasis sprendimas būtų panaikintas (byla T-73/09), 100 % priklausančios dukterinės bendrovės. *Pilkington Group Ltd* apima, be kita ko, bendroves *Pilkington Automotive Ltd*, *Pilkington Automotive Deutschland GmbH*, *Pilkington Holding GmbH* ir *Pilkington Italia SpA* (toliau visos kartu – *Pilkington*). *Pilkington*, kuri taip pat pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo (byla T-72/09), yra viena didžiausių stiklo ir stiklinimo prekių gamintojų pasaulyje, ypač automobilių sektoriuje.
- 3 *Asahi Glass Co. Ltd* (toliau – *Asahi*) yra Japonijoje įsteigta stiklo, chemijos produktų ir elektroninių komponentų gamintoja. *Asahi* priklauso visos stiklą gaminančios Belgijos bendrovės *Glaverbel SA/NV* (toliau – *Glaverbel*) akcijos, o šiai priklauso 100 % *AGC Automotive France* (toliau – *AGC* arba *AGC/Splintex*) akcijų. Iki 2004 m. sausio 1 d. *AGC* pavadinimas buvo *Splintex Europe SA* (toliau – *Splintex* arba *AGC/Splintex*). *Asahi*, kuri yra viena iš ginčijamo sprendimo adresaičių, nėra pareiškusi ieškinio dėl šio sprendimo.
- 4 Ginčijamo sprendimo priėmimą lėmęs tyrimas buvo pradėtas po to, kai anoniminio kliento vardu veikiantis Vokietijos advokatas nusiuntė Komisijai laiškus, kuriuose buvo informacijos apie įvairių automobilių stiklą gaminančių ir platinančių bendrovių sudarytus susitarimus ir suderintus veiksmus.
- 5 2005 m. vasario ir kovo mėn. Komisija atliko patikrinimus įvairiose ieškovės, *Saint-Gobain*, *Compagnie*, *Pilkington* ir *AGC* patalpose. Per patikrinimus Komisija paėmė kelis dokumentus ir rinkmenas.
- 6 Po šių patikrinimų *Asahi*, *Glaverbel* ir jų dukterinės bendrovės (toliau visos kartu – prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė) pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, 2002, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 155). 2006 m. liepos 19 d. Komisija atmetė prašymą sąlyginai atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, tačiau pranešė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusiai įmonei, kad remdamasi Pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 26 straipsniu ketina 30–50 % sumažinti baudą, kuri paprastai būtų buvusi skirta.
- 7 Remdamasi 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 18 straipsniu Komisija nuo 2006 m. sausio 26 d. iki 2007 m. vasario 2 d. pateikė ieškovei, *Saint-Gobain*, *Compagnie*, *Pilkington*, *Asahi*, *Glaverbel* ir *AGC* kelis prašymus pateikti informacijos. Šios įmonės atsakė į šiuos kelis prašymus.
- 8 Be to, remdamasi tuo pačiu pagrindu Komisija adresavo prašymus pateikti informacijos keliems automobilių gamintojams, vienam Italų autobusų gamintojui ir dviem stiklo pramonės specialistų asociacijoms; jie taip pat atsakė į šiuos prašymus.
- 9 2007 m. vasario 18 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus dėl vieno ir tęstinio pažeidimo; šį pažeidimą sudarė automobilių stiklo gamintojų susitarimai ir veiksmai, suderinti siekiant pasidalyti tiekimo automobilių gamintojams sutartis. Apie šį pranešimą apie kaltinimus buvo pranešta ieškovei,

Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington, Asahi, Glaverbel ir AGC. Visos šio pranešimo apie kaltinimus adresatės turėjo galimybę susipažinti su bylos medžiaga ir buvo Komisijos paragintos pateikti šiuo klausimu pastabų. 2007 m. rugsėjo 24 d. visos minėtos adresatės buvo išklaustytos.

Ginčijamas sprendimas

- 10 2008 m. lapkričio 12 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Dėl ieškovės Komisija nusprendė, kad nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2003 m. kovo 11 d. ši bendrovė dalyvavo darant pažeidimą (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio d punktas). Ji skyrė ieškovei 4 396 000 EUR baudą (ginčijamo sprendimo 2 straipsnio d punktas).
- 11 Dėl *Saint-Gobain* ir *Compagnie* Komisija konstatavo, kad nuo 1998 m. kovo 10 d. iki 2003 m. kovo 11 d. jos dalyvavo sudarant šio sprendimo 1 punkte nurodytus susitarimus ir derinant veiksmus (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio b punktas), ir skyrė joms „kartu ir solidariai mokėtina“ 896 mln. EUR baudą (ginčijamo sprendimo 2 straipsnio b punktas).
- 12 *Asahi* ir jos dukterinėms bendrovėms, vykdančioms veiklą automobilių stiklo sektoriuje ir, kaip teigiama, dalyvavusioms darant pažeidimą nuo 1998 m. kovo 18 d. iki 2003 m. kovo 11 d., buvo skirta „kartu ir solidariai mokėtina“ 113,5 mln. EUR bauda (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio a punktas ir 2 straipsnio a punktas).
- 13 Dėl *Pilkington* Komisija nusprendė, kad ši bendrovė nuo 1998 m. kovo 10 d. iki 2002 m. rugsėjo 3 d. dalyvavo sudarant ginčijamus susitarimus ir derinant ginčijamus veiksmus (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio c punktas). Ji skyrė šiai bendrovei 370 mln. EUR baudą (ginčijamo sprendimo 2 straipsnio c punktas).
- 14 Ginčijamame sprendime Komisija remiasi tuo, kad dėl automobilių stiklo rinkos ypatumų, būtent svarbių techninių reikalavimų ir aukšto naujovių diegimo lygio, didelių, integruotų, pasaulinio lygio tiekėjų padėtis yra palankesnė. AGC, *Pilkington* ir *Saint-Gobain* yra vienos iš pagrindinių pasaulinio lygio automobilių stiklo gamintojų; ginčijamo sprendimo priėmimo metu jos kartu tenkino apie 76 % pirmą kartą montuojamų stiklų (automobilių stiklo montavimas gamykloje surenkant transporto priemonę) rinkos paklausos pasaulyje. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į didelį valstybių narių ir Europos laisvosios prekybos asociacijai (ELPA) priklausančių valstybių, kurios sudaro dalį EEE automobilių stiklo sektoriuje, prekybos mastą. Automobilių gamintojos derasi dėl automobilių stiklo tiekimo sutarčių EEE lygmeniu.
- 15 Be to, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad pažeidimo laikotarpiu automobilių stiklo tiekėjos, dėl kurių Komisija atliko tyrimą, nuolat stebėjo turimas rinkos dalis ne tik pagal „transporto priemonės skaičių“, t. y. atsižvelgdamos į konkretaus transporto priemonės modelio pardavimus, bet ir apskritai pagal visų transporto priemonių skaičių.
- 16 *Pilkington, Saint-Gobain* ir AGC (arba *AGC/Splintex*) (toliau – klubas) rengdavo šiuo klausimu trišalius susitikimus, kartais vadinamus „klubo susitikimais“. Šie susitikimai, kuriuos iš eilės organizuodavo kiekviena iš nurodytų įmonių, vykdavo įvairių miestų viešbučiuose, privačiose šių įmonių darbuotojų rezidencijose, taip pat profesinės asociacijos *Groupement européen de producteurs de verre plat* (GEPVP) (Europos plokščiojo stiklo gamintojų susivienijimas) ir *Associazione nazionale degli industriali del vetro (Assovetro)* (Nacionalinė stiklo gamintojų asociacija) patalpose.
- 17 Šių konkurenčių susitikimai organizuojami arba dvišalių kontaktų turėta siekiant aptarti automobilių stiklo, skirto gaminamiems automobilių modeliams, tiekimą ir pasiruošti tiekti šį stiklą būsimiems modeliams. Per šiuos kontaktus ir susitikimus buvo vertinamos rinkos dalys, aptariama, ar jų

laikomasi, pasiskirstoma automobilių stiklo tiekimu gamintojams ir keičiamasi informacija apie kainas, taip pat buvo keičiamasi kita jautria komercine informacija ir koordinuojamos atskirų konkurentų kainodaros ir tiekimo klientams strategijos.

- 18 Pirmasis toks dvišalis susitikimas įvyko 1998 m. kovo 10 d. Paryžiaus (Prancūzija) Šarlio de Golio oro uoste esančiame viešbutyje *Hyatt Regency*; jame dalyvavo *Saint-Gobain* ir *Pilkington*. Pirmasis trišalis susitikimas įvyko 1998 m. pavasarį Kėnigsvinteryje (Vokietija), privačioje tuometinio *Splintex* (AGC) darbuotojo, atsakingo už darbą su svarbiais klientais, rezidencijoje. Prieš šiuos susitikimus nuo 1997 m. vyko *Saint-Gobain* ir *Pilkington* tiriamosios derybos, per kurias buvo siekiama techniškai suderinti šių gamintojų tamsinto stiklo plokščių gamybą, konkrečiai kalbant, spalvą, storį ir šviesos laidumą. Tačiau Komisija neįtraukė šių kontaktų į ginčijamą kartelį, nes jie iš esmės buvo susiję su tolesniu plokščiojo stiklo gamybos etapu iki jo perdirbimo į automobilių stiklą.
- 19 Komisija ginčijamame sprendime nustatė apie 90 susitikimų ir kontaktų nuo 1998 m. pavasario iki 2003 m. kovo mėn. Paskutinis trišalis kontaktas, kuriame dalyvavo ieškovė, įvyko 2003 m. sausio 21 d., o paskutinis dvišalis susitikimas – 2003 m. kovo mėn. antroje pusėje tarp *Saint-Gobain* ir AGC. Dalyvės naudojo sutrumpintus arba kodinius pavadinimus, kad identifikuotų viena kitą per šiuos susitikimus ir turėdamos kontaktų.
- 20 Ginčijamame sprendime nurodyta, kad ieškovė dalyvavo kartelyje nuo 2001 m. lapkričio 19 d. 2000 m. dėl dalyvavimo ginčijamame kartelyje į ieškovę kreipėsi *Saint-Gobain*. Pradinės kartelio dalyvės, konkrečiai šiuo atveju *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir AGC, siekdamos šio tikslo pasinaudojo ieškovės priklausomybe nuo žaliavų gamintojų, nes pati ieškovė neturėjo savarankiškos plokščiojo stiklo gamybos pajėgumų.
- 21 Ginčijamame sprendime nurodyta, kad bendras kartelio planas buvo pasidalyti automobilių stiklo tiekimą tarp kartelio dalyvių tiek pagal jau sudarytas, tiek pagal naujas tiekimo sutartis. Pagal šį planą buvo siekiama užtikrinti dalyvių rinkos dalių stabilumą. Kad pasiektų šį tikslą, per šio sprendimo 16–20 punktuose nurodytus susitikimus ir kontaktuodamos dalyvės keitėsi informacija apie kainas ir kitais jautriais duomenimis, taip pat derino savo kainodaros ir klientų aprūpinimo politiką. Konkrečiai kalbant, veiksmai atsakant į automobilių gamintojų prašymus pateikti pasiūlymą dėl kainų buvo derinami taip, kad gamintojui būtų daroma įtaka pasirenkant stiklo tiekėją (ar net kelis iš jų, kai prekės perkamos iš kelių šaltinių). Siekdamos, kad tiekimo sutartis būtų sudaryta su sutarta gamintoja, dalyvės naudojo du metodus, būtent: arba neteikti jokie pasiūlymo, arba teikti fiktyvų pasiūlymą, t. y. pateikti pasiūlymą, kuriame nurodytos kainos didesnės nei minėtos gamintojos kainos. Pagal poreikį buvo taikomos korekcinės priemonės, pavyzdžiui, sutartos kompensacijos vienai arba kelioms dalyvėms, siekiant užtikrinti, kad bendra pasiūlos EEE situacija išliktų tokia, kaip buvo sutarta. Kadangi korekcinės priemonės turėjo turėti įtakos sudarytoms tiekimo sutartims, siekdamos pakoreguoti rinkos dalių pusiausvyrą konkurentės naudojo tokią gudrybę – jos pranešdavo automobilių gamintojams, kad techninės problemos arba žaliavų trūkumas neleidžia pateikti užsakytų prekių, ir patardavo kreiptis į pakaitinį tiekėją.
- 22 Siekdamos laikytis sutarto sutarčių pasidalijimo kartelio dalyvės buvo kelis kartus susitarusios mažinti kainas, kurios suteikiamos automobilių gamintojams atsižvelgiant į didesnę produktyvumą, ar net galbūt didinti kainas, kiek tai susiję su transporto priemonių modeliais, kurių gamyba buvo mažesnė, nei tikėtasi. Jos taip pat susitarė pririnkus apriboti informacijos apie jų faktines gamybos sąnaudas atskleidimą automobilių gamintojams, kad šie pernelyg dažnai neprašytų sumažinti kainų.
- 23 Veiksmų derinimas siekiant užtikrinti rinkos dalių stabilumą buvo įmanomas būtent dėl automobilių stiklo tiekimo rinkos skaidrumo. Rinkos dalių pokyčiai buvo skaičiuojami remiantis gamybos sąnaudomis ir planuojamais pardavimais, atsižvelgiant į jau sudarytas tiekimo sutartis.

- 24 Komisija ginčijamame sprendime pažymi, kad prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė patvirtino, jog ne vėliau kaip nuo 1998 m. *Splintex* ir kai kurie konkurentai dalyvavo konkurencijos teisės požiūriu neteisėtoje veikloje. Be to, aplinkybė, kad *Saint-Gobain* neginčia nurodytų faktų tikrumo, turi būti suprantama kaip šios bendrovės pritarimas Komisijos išdėstytam ginčijamų susitikimų ir kontaktų turiniui.
- 25 Galiausiai *Pilkington*, *Saint-Gobain* ir AGC per 2001 m. gruodžio 6 d. susitikimą susitarė dėl naujo apskaičiavimo metodo dalijantis ir perskirstant tiekimo sutartis.
- 26 Remdamasi šiuo įrodymų visetu Komisija mano, kad ieškovė, *Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington* ir prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė yra atsakingos dėl vieno ir tęstinio EB 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 pažeidimo.
- 27 Šių šalių sudaryti sandėriai, Komisijos nuomone, yra šiose nuostatose numatyti susitarimai arba suderinti veiksmai, kurie iškraipė konkurenciją automobilių stiklo tiekimo rinkoje. Šis slaptas susitarimas yra vienas ir tęstinis, nes kartelio dalyvės išreiškė savo bendrą valią elgtis rinkoje tam tikru būdu ir parengė bendrą planą, skirtą jų individualiam komerciniam savarankiškumui apriboti pasiskirstant keleivinių transporto priemonių ir lengvųjų komercinių transporto priemonių automobilių stiklo tiekimą, taip pat iškraipant šių stiklų kainas, kad būtų užtikrintas bendras stabilumas rinkoje ir išlaikytos jų dirbtinai padidintos kainos. Šių susitikimų ir kontaktų dažnumas ir nepertraukiamumas per penkerių metų laikotarpį lėmė tai, kad visi dideli EEE keleivinių transporto priemonių ir lengvųjų krovininių transporto priemonių gamintojai dalyvavo kartelyje.
- 28 Be to, Komisija manė, kad nėra jokių duomenų, jog automobilių stiklo tiekėjų susitarimai ir suderinti veiksmai lėmė tokį veiksmingumo padidėjimą arba taip paskatino techninę arba ekonominę pažangą automobilių stiklo sektoriuje, kad pateisintų EB 81 straipsnio 3 dalies taikymą.
- 29 Dėl pažeidimo trukmės Komisija nusprendė, kad ieškovė dalyvavo jį darant nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2003 m. kovo 11 d. *Saint-Gobain* ir *Compagnie* darė pažeidimą nuo 1998 m. kovo 10 d. iki 2003 m. kovo 11 d. Konstatuota, kad *Pilkington* dalyvavo darant pažeidimą nuo 1998 m. kovo 10 d. iki 2002 m. rugsėjo 3 d.
- 30 Kalbant apie baudų dydžio apskaičiavimą, Komisija visų pirma nustatė kiekvienos dalyvavusios įmonės automobilių stiklo pardavimų EEE, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su pažeidimu, vertę. Šiuo tikslu ji išskyrė kelis laikotarpius. Kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 1998 m. kovo mėn. iki 2000 m. birželio 30 d., kuris laikomas „stiprėjimo“ laikotarpiu, ji teigė turinti pažeidimo įrodymų, susijusių tik su dalimi Europos automobilių gamintojų. Todėl, kalbant apie šį laikotarpį, Komisija atsižvelgė tik į automobilių stiklo pardavimą tiems gamintojams, dėl kurių ji turėjo tiesioginių kartelio įrodymų. Kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 2000 m. liepos 1 d. iki 2002 m. rugsėjo 3 d., Komisija pažymėjo, kad kartelyje dalyvavusiems gamintojams tenka ne mažiau kaip 90 % pardavimų EEE. Todėl ji padarė išvadą, kad turi būti atsižvelgta į visus per šį laikotarpį sprendimo adresąčių įvykdytus automobilių stiklo pardavimus EEE. Galiausiai pažeidimo laikotarpio pabaigoje, t. y. nuo 2002 m. rugsėjo 3 d. iki 2003 m. kovo mėn., išėjus *Pilkington*, klubo veikla sulėtėjo. Todėl, kiek tai susiję su šiuo laikotarpiu, Komisija nusprendė atsižvelgti į pardavimą tiems automobilių gamintojams, dėl kurių ji turėjo tiesioginių kartelio įrodymų. Paskui kiekvienos atitinkamos automobilių stiklo tiekėjos pardavimų rodiklių metinis svertinis vidurkis buvo nustatytas pirmiau nurodytas pardavimo vertes padalijant iš dalyvavimo darant pažeidimą mėnesių skaičiaus ir gautą rezultatą dauginant iš dvylikos.
- 31 Toliau Komisija pažymėjo, kad aptariamas pažeidimas, kurį sudaro klientų pasidalijimas, yra vienas iš didžiausių konkurencijos apribojimų. Atsižvelgusi į pažeidimo pobūdį, jo geografinį mastą ir bendrą jį darant dalyvavusių įmonių rinkos dalį, apskaičiuodama bazinį baudos dydį Komisija rėmėsi 16 % kiekvienos dalyvavusios įmonės pardavimų vertės dalimi, padauginta iš dalyvavimo darant pažeidimą metų skaičiaus. Be to, siekiant atgrasyti baudų bazinis dydis buvo padidintas 16 % pardavimų vertės atitinkančiu „prisijungimo mokesčiu“.

32 2009 m. vasario 11 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2009) 863 galutinis, kuriuo buvo pakeisti kai kurie ginčijamo sprendimo punktai.

Procesas ir šalių reikalavimai

33 2009 m. vasario 18 d. Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarija gavo pareiškimą, kuriuo ieškovė pareiškė šį ieškinį.

34 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtis, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į antrąją kolegiją, todėl nagrinėjama byla paskirta šiai kolegijai.

35 Per 2013 m. lapkričio 12 d. posėdį buvo išklaustytos šalių kalbos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

36 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kiek jis su ja susijęs,
- panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį, kiek jis su ja susijęs,
- nepatenkinus šių reikalavimų, iš esmės sumažinti jai skirtos baudos dydį,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

37 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

38 Ieškovė pateikia kelis pagrindus; pirmasis ieškinio pagrindas susijęs su klaida, kurią Komisija padarė manydama, kad ieškovė dalyvavo darant ginčijamame sprendime nurodytą vieną ir tęstinį pažeidimą. Šioje byloje reikia išnagrinėti aptariamą ieškinio pagrindą.

Šalių argumentai

39 Ieškovės teigimu, remdamasi tikslų ir nuoseklių įrodymų visetu Komisija neįrodė, kad ieškovė ketino savo elgesiu prisidėti prie bendrų visų ginčijamo kartelio dalyvių siektų tikslų, žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį arba galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką.

40 Be aplinkybės, kad pažeidimas buvo pradėtas daugiau kaip prieš ketverius metus iki pirmųjų ieškovei inkriminuojamų kontaktų su *AGC/Splintex*, Komisija pripažino, jog nė viename iš daugelio klubo dvišalių arba trišalių susitikimų ieškovė nedalyvavo ir nebuvo atstovaujama. Maža to, Komisija neįrodė, kad ieškovė žinojo, jog jos elgesys yra kitų dalyvių iš anksto sudaryto bendro plano dalis.

41 Ieškovė šiuo klausimu primena, kad 2001 m. pradžioje *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir *AGC* kartu gerokai padidino tiekiamo plokščiojo stiklo kainas; šis stiklas yra žaliava, iš kurios ji gamina automobilių stiklus. Tačiau, ieškovės teigimu, remdamasi vien šia aplinkybe ji negalėjo suprasti, kad šios įmonės sudarė detalius ir iš anksto aptartus susitarimus dėl, pirma, sutarčių pasidalijimo, siūlomų kainų ir

suteikiamų nuolaidų, antra, kontrolės ir kompensavimo tvarkos nustatymo ir taikymo, kiek tai susiję su visais automobilių gamintojais, ir suvokti, kad trys didelės gamintojos nuolat organizuoja susitikimus dėl šių susitarimų. Geriausiai atveju remiantis pas ieškovę rastais dokumentais galima būtų įrodyti, kad ji žinojo, jog kitos įmonės, kaip antai *Saint-Gobain* ir *AGC*, laikosi tam tikrų konkurencijos teisės neatitinkančių sutarčių.

- 42 Taigi siekdama įrodyti ieškovės dalyvavimą kartelyje Komisija nepagrįstai rėmėsi *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir *AGC* darbuotojų užrašuose pateiktais duomenimis apie ją. Šiuos duomenis galima paaiškinti aplinkybe, kad šios trys didelės gamintojos tiekdavo ieškovei plokščiąjį stiklą ir gerai žinojo apie jos gamybos pajėgumus, taip pat tuo, kad jos turėjo informacijos apie automobilių gamintojus, kuriems ji tiekdavo stiklus, pavyzdžiui, *Volkswagen* ir *Fiat*.
- 43 Joks ginčijamame Komisijos sprendime arba per teismo procesą pateiktas argumentas negali paneigti šių kaltinimų. Tas pats pasakytina, be kita ko, apie ranka rašytą už pardavimus atsakingo ieškovės darbuotojo ir *Saint-Gobain* atstovo 2002 m. gegužės mėn. pokalbio telefonu protokolą. Nei šis dokumentas, nei kai kurie pokalbiai telefonu su *AGC* iš tikrųjų nepatvirtina, kad ieškovė su kitomis automobilių stiklus gaminančiomis įmonėmis yra sudariusi susitarimą dėl įvairių *Volkswagen Passat* skirtų stiklų tiekimo sutarčių pasidalijimo. Tačiau iš Komisijos turimos bylos medžiagos matyti, kad *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir *AGC* nusprendė pagal šią sutartį pasidalyti tiekimą taip, kaip buvo tiekama gaminant ankstesnį šio automobilio modelį, t. y. įtraukiant ir ieškovės stiklo tiekimą. Tai, kad *Volkswagen* sudarė su ieškove tam tikrų stiklų tiekimo naujam *Volkswagen Passat* sutartį, paaiškinama tik puikia stiklo, kurį ji už konkurencingą kainą tiekdavo gaminant ankstesnį modelį, kokybe. Todėl šis sprendimas neturi nieko bendro su tariamu rinkos pasidalijimo susitarimu, kuriame dalyvavo ieškovė. Be to, iš šio protokolo matyti, kad ieškovė nedalyvavo jokiame susitarime dėl su naujuoju *Opel Frontera* susijusios sutarties. Galiausiai dėl su *Lancia Lybra* (*Fiat* grupės gaminama transporto priemonė) susijusios sutarties iš minėto protokolo aišku tik tai, kad *Saint-Gobain* neigiamai reagavo į ieškovės ketinimą gauti šią sutartį. Tačiau tokia neigiama reakcija visiškai neįrodo, kad ieškovė buvo viena iš šalių, tariamai sudariusių susitarimą dėl šios sutarties.
- 44 Ieškovė, nors ir visiškai pripažįsta, kad jos 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėn. kontaktai su *AGC* dėl *Fiat* ir *Iveco* gamintojų yra visiškai netinkami, teigia, kad po šių kontaktų nebuvo sudarytas joks neteisėtas susitarimas. Ieškovė priduria, kad šie kontaktai bet kuriuo atveju niekaip nesusiję su ginčijamame sprendime nurodytu karteliu. Be to, ji pažymi, kad jai atstovavo *AGC*, kai teikė parodymus pagal atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programą, kaip su trijų didelių automobilių stiklo gamintojų sudarytu karteliu nesusijusi įmonė.
- 45 Galiausiai ieškovė daro išvadą, kad Komisija šioje byloje negali remtis teismų praktika, pagal kurią susitikimuose, per kuriuos sudaromi slapti antikonkurenciniai susitarimai, dalyvaujantys įmonei nustatyta pareiga viešai atsiriboti nuo šių susitikimų turinio, kad galėtų išvengti atsakomybės už aptariamus susitarimus. Iš tikrųjų ieškovė teigia, kad nežinojo apie nuolatinių ir detalių susitarimų, kuriuos *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir *AGC* sudarė dėl visos EEE automobilių stiklo rinkos, buvimą, nes nedalyvavo nė viename klubo susitikime, vadinas, ši teismų praktika netaikytina.
- 46 Komisija ginčija šiuos argumentus. Jos teigimu, ieškovė žinojo bendras aplinkybes, kuriomis vykdavo šie dvišaliai kontaktai su *Saint-Gobain* ir *AGC*, taip pat apie kartelio dalyvių siekiamą veiksmų koordinavimo rinkoje tikslą.
- 47 Komisija pabrėžia, kad ieškovė turėjo daug kontaktų, kuriais remiantis galima įrodyti jos dalyvavimą darant vieną ir tęstinį pažeidimą. Taip buvo kontaktuojama 2001 m. pabaigoje (su *AGC*), 2002 m. gegužės mėn. (su *Saint-Gobain*) ir 2003 m. pirmąjį ketvirtį (su *AGC*).

- 48 Dėl 2001 m. Komisija pažymi, kad iš buvusio ieškovės gamybos padalinio vadovo paaiškinimų aišku, kad ieškovės darbuotojas D. buvo susitikęs su AGC dėl sutarčių dėl stiklų tiekimo *Fiat* ir jos dukterinei bendrovei *Iveco* sudarymo. Komisijos teigimu, iš šių paaiškinimų matyti, kad ieškovė sutiko nekonkuruoti su AGC dėl tiekimo *Fiat* sutarčių sudarymo, tačiau mainais pareikalavo, kad AGC padidintų savo kainas *Iveco*.
- 49 Toliau dėl 2002 m. Komisija pateikia už pardavimus atsakingo ieškovės darbuotojo K. H. ir *Saint-Gobain* darbuotojų 2002 m. gegužės 29 d. pokalbio telefonu protokolą, iš kurio matyti, kad ieškovė žinojo apie trijų didelių gamintojų kartelį.
- 50 Galiausiai kalbėdama apie 2003 m. Komisija remiasi AGC darbuotojo paaiškinimais, iš kurių matyti, kad ši bendrovė ir ieškovė buvo susisiekusios, kad aptartų naujojo *Volkswagen Passat* modelio šoninių stiklų tiekimo sutartį.
- 51 Šių įvairių duomenų pakanka ieškovės dalyvavimui kartelyje įrodyti – ypač tada, kai tam tikras aplinkybes dažnai prireikia atkurti naudojant dedukcijos metodą. Tačiau aplinkybė, kad įmonės dalyvavimas siejamas ne su visais kartelio epizodais arba kad jos dalyvavimas buvo mažareikšmis, yra nesvarbi norint įrodyti šios įmonės padaryto pažeidimo faktą. Taip yra šiuo atveju, nes ieškovė yra nedidelė atitinkamos rinkos dalyvė, todėl kartelio dalyvėms nebuvo būtina specialiai su šia įmone derinti visų sutarčių sudarymą.
- 52 Tačiau, kaip teigia Komisija, nesant kartelio, ieškovė nebūtų galėjusi susitarti su *AGC/Splintex* dėl automobilių stiklo tiekimo *Fiat*. Darytina išvada, kad, sudarydama šį susitarimą, taip pat susitarimą su *Saint-Gobain* dėl *Volkswagen Passat*, ieškovė vis dėlto galėjo pagrįstai daryti prielaidą, jog šie susitarimai yra dalis bendro daugiau apimančio plano pasidalyti automobilių stiklo tiekimą ir išsaugoti stabilias dalyvaujančių įmonių rinkos dalis. Aplinkybės, kuriomis ieškovė nusprendė dalyvauti darant pažeidimą, šiuo atžvilgiu neturi reikšmės.
- 53 Beje, ši byla skiriasi nuo bylos, kurioje buvo priimtas 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Sigma Technologie / Komisija* (T-28/99, Rink. p. II-1845); nurodytai bylai buvo būdinga sudėtinga kartelio struktūra, kurią sudarė nacionaliniai lygiai ir Europos lygis. Komisija taip pat nurodo, kad nors iš vieno prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusios įmonės parodymo aiškiai matyti, jog ši apibūdina ieškovę kaip su karteliu nesusijusią įmonę, šis parodymas buvo pateiktas dėl konkrečios sutarties sudarymo, todėl jo negalima laikyti aplinkybės, jog ieškovė buvo visiškai nesusijusi su karteliu, įrodymu.
- 54 Galiausiai Komisija primena, kad, kaip ji pažymėjo ginčijamo sprendimo 89 konstatuojamojoje dalyje, dar iki datos, nuo kurios, kaip manoma, ieškovė dalyvavo kartelyje, trys didelės automobilių stiklo gamintojos buvo numačiusios su ja sudaryti sutartis dėl stiklų tiekimo; vadinasi, jos buvo numačiusios jai vaidmenį įgyvendinant bendrą kartelio planą. Grįsdama šį požiūrį Komisija daro nuorodą, pirma, į 2000 m. spalio 27 d. Briuselio (Belgija) oro uosto viešbutyje įvykusį *Saint-Gobain* ir AGC darbuotojų susitikimą dėl, be kita ko, transporto priemonei *Audi A6* skirtų stiklų tiekimo pasidalijimo ir, antra, į 2000 m. lapkričio 9 d. Paryžiaus Šarlio de Golio oro uosto viešbutyje įvykusį *Saint-Gobain, Pilkington* ir *AGC/Splintex* darbuotojų susitikimą dėl, be kita ko, *Fiat Punto* šoninių stiklų tiekimo sutarties sudarymo. Per posėdį Komisija taip pat pridūrė, kad, neatsižvelgiant į tai, jog šios aplinkybės įvyko iki datos, nuo kurios, kaip manoma, ieškovė dalyvavo darant pažeidimą, jos patvirtina, kad ji žinojo arba privalėjo žinoti apie bendro trijų didelių automobilių stiklo gamintojų kartelio egzistavimą.

Bendrojo Teismo vertinimas

Dėl ieškovės argumentų pagrįstumo

– Pirminės pastabos ir principų priminimas

- 55 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad ginčijamas kartelis susijęs su suderintu automobilių stiklo tiekimo sutarčių beveik su visais EEE automobilių gamintojais pasidalijimu, kainų ir nuolaidų politikos ir tiekimo klientams strategijos koordinavimu. Kaip matyti iš minėto sprendimo, šiuo karteliu, apimančiu laikotarpį nuo 1998 m. kovo mėn. iki 2003 m. kovo mėn., buvo siekiama užtikrinti bendrą atskirų dalyvių rinkos dalių stabilumą. Nuolat buvo organizuojami šių dalyvių susitikimai siekiant ne tik aptarti būsimų tiekimo sutarčių sudarymą, bet ir užtikrinti per ankstesnius susitikimus ir bendraujant priimtų sprendimų vykdymą. Tais atvejais, kai ankstesnių susitarimų dėl pasidalijimo nepakakdavo dalyvių rinkos dalių stabilumui užtikrinti, buvo imamasi korekcinų priemonių, t. y. tarpusavio kompensacijų. Kadangi atskiri slapti kontaktai buvo grindžiami šiuo bendru ekonominiu tikslu, jie, Komisijos nuomone, sudaro vieną ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą.
- 56 Ieškovė, kuri yra gerokai mažesnio dydžio automobilių stiklo rinkos dalyvė nei *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir *AGC*, pirmiausia ginčija savo dalyvavimą darant šį vieną ir tęstinį pažeidimą. Nors ji ir pripažįsta, kad turėjo netinkamų kontaktų su konkurentais, bet iš esmės teigia, jog nedalyvavo nė viename šių gamintojų sudaryto klubo susitikime, per kurį būtų galėjusi sužinoti apie kartelio bendrą planą ir jo sudedamąsias dalis.
- 57 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamų pažeidimų pobūdį, taip pat su jais susijusių sankcijų pobūdį ir griežtumo lygį, nekaltumo prezumpcijos principas, numatytas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 1 dalyje ir 1950 m. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 2 dalyje, taikomas ir procedūrose dėl įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių pažeidimų, per kurias gali būti skirtos vienkartinės ar periodinės baudos (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimų *Hüls / Komisija*, C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 149 ir 150 punktus ir *Montecatini / Komisija*, C-235/92 P, Rink. p. I-4539, 175 ir 176 punktus; 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coats Holdings ir Coats / Komisija*, T-36/05, neskelbiamo Rinkinyje, 70 punktą).
- 58 Remiantis tuo, darytina išvada, kad, pirma, Komisija turi pateikti įrodymų, teisės požiūriu pakankamai patvirtinančių EB 81 straipsnio pažeidimą sudarančių faktinių aplinkybių buvimą (1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Baustahlgewebe / Komisija*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 58 punktas ir 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Anic Participazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 86 punktas), antra, tais atvejais, kai teismui kyla abejonių, jis jas turėtų vertinti įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai (žr. 2011 m. kovo 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Kaimer ir kt. / Komisija*, T-379/06, neskelbiamo Rinkinyje, 47 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Taigi Komisija, be kita ko, privalo nustatyti visas faktines aplinkybes, leidžiančias padaryti išvadą, kad įmonė dalyvavo darant tokį pažeidimą ir yra atsakinga už įvairius jo aspektus (minėto Sprendimo *Komisija / Anic Participazioni* 86 punktas). Vadinas, įmonės dalyvavimas kartelyje negali būti grindžiamas spėliojimais, padarytais remiantis netiksliais duomenimis (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Kaimer ir kt. / Komisija* 69–71 punktus).
- 59 Beje, įprasta, kad veikla, kurią apima antikonkurenciniai veiksmai ir susitarimai, vykdoma pogrindyje, susitikimai vyksta slapta ir parengiama kuo mažiau su tuo susijusių dokumentų. Taigi, net jei Komisija ir randa neteisėtus subjektų ryšius aiškiai įrodančių dokumentų, šie dokumentai paprastai būna fragmentiški ir pavieniai, todėl tam tikras aplinkybes dažnai prireikia atkurti naudojant dedukcijos metodą. Dėl šios priežasties daugeliu atvejų egzistuojantys antikonkurenciniai veiksmai ar sudarytas antikonkurencinis susitarimas gali būti nustatomi iš tam tikro skaičiaus sutapimų ir požymių, kurie, nagrinėjami kartu ir nesant kito logiško paaiškinimo, gali įrodyti konkurencijos taisyklių pažeidimą

(2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 55–57 punktai ir 2007 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel / Komisija*, C-403/04 P ir C-405/04 P, Rink. p. I-729, 51 punktas). Šie samprotavimai pagal analogiją taip pat taikytini įrodant įmonės dalyvavimą darant konkurencijos teisės pažeidimą.

- 60 Toliau reikia pažymėti, kad EB 81 straipsnio 1 dalyje nurodyti susitarimai ir suderinti veiksmai atsiranda būtinai bendradarbiaujant kelioms įmonėms, kurios visos yra pažeidimo vykdymo bendrininkės, jų dalyvavimo forma gali skirtis, visų pirma atsižvelgiant į atitinkamos rinkos ypatybes, kiekvienos įmonės padėtį tokioje rinkoje, į siekiamus tikslus ir pasirinktas ar numatomas įgyvendinimo priemonės. Tačiau vien to, kad kiekviena įmonė dalyvauja darant pažeidimą rinkdamasi sau priimtinius būdus, nepakanka, kad būtų pašalinta jos atsakomybė už visą pažeidimą, įskaitant kitų dalyvaujančių įmonių praktiškai įgyvendintus veiksmus, kuriais siekiama to paties antikonkurencinio tikslo ar poveikio (58 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni* 79 ir 80 punktai ir 2012 m. kovo 6 d. Bendrojo Teismo sprendimo *UPM-Kymmene / Komisija*, T-53/06, 53 punktas).
- 61 Taigi įmonė, dalyvavusi vykdant vieną sudėtinį pažeidimą ir atlikusi veiksmus, kurie atitinka susitarimo arba suderintų veiksmų, kuriais siekiama antikonkurencinio tikslo, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, sąvokas ir kuriais siekiama prisidėti prie viso pažeidimo įgyvendinimo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus atliekant tą patį pažeidimą per visą jos dalyvavimo vykdant šį pažeidimą laikotarpį (58 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni* 83 punktas ir 60 punkte minėto Sprendimo *UPM-Kymmene / Komisija* 52 punktas).
- 62 Tačiau vieno ir tęstinio pažeidimo buvimas nebūtinai reiškia, kad viename ar keliuose pažeidimo epizoduose dalyvavusi įmonė gali būti pripažinta atsakinga už visą pažeidimą. Taip pat reikia, kad Komisija įrodytų, jog ši įmonė žinojo apie kitų įmonių Europoje vykdomą antikonkurencinę veiklą arba galėjo pagrįstai ją numatyti. Vien to, kad susitarimo, kurį sudarant dalyvavo įmonė, ir viso kartelio tikslai sutampa, nepakanka, kad įmonę būtų galima laikyti dalyvavusia visame kartelyje. Iš tiesų reikia priminti, kad EB 81 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei nėra mažiausiai dviejų šalių valios suderinimo (žr. 2010 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *IMI ir kt. / Komisija*, T-18/05, Rink. p. II-1769, 88 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 63 Todėl tik tuo atveju, jei įmonė, dalyvaudama sudarant susitarimą, žinojo ar turėjo žinoti, kad tai darydama prisijungė prie bendro kartelio, jos dalyvavimas sudarant atitinkamą susitarimą gali būti prisijungimo prie to bendro kartelio išraiška (53 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Sigma Technologie / Komisija* 45 punktas; 2011 m. lapkričio 16 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Low & Bonar ir Bonar Technical Fabrics / Komisija*, T-59/06, neskelbiamo Rinkinyje, 61 punktas ir 2011 m. lapkričio 30 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija*, T-208/06, Rink. p. II-7953, 144 punktas). Kitaip kalbant, turi būti įrodyta, kad ši įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie bendrų visų dalyvių siektų tikslų ir kad žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį ar kad ji galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi priimti su tuo susijusią riziką (58 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni* 83, 87 ir 203 punktai; 2012 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, 42 punktas ir 2013 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, 50 punktas).
- 64 Taigi atitinkama įmonė turi žinoti apie bendro kartelio mastą ir esminius požymius (šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. / Komisija*, T-259/02-T-264/02 ir T-271/02, Rink. p. II-5169, 191 ir 193 punktus ir 2011 m. kovo 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Aalberts Industries ir kt. / Komisija*, T-385/06, Rink. p. II-1223, 111–119 punktus).

- 65 Jeigu taip yra šiuo atveju, į aplinkybę, kad įmonė nedalyvavo visuose kartelio epizoduose arba kad jos vaidmuo epizoduose, kuriuose ji dalyvavo, buvo nereikšmingas, reikia atsižvelgti tik vertinant pažeidimo sunkumą, o prireikus – ir nustatant baudos dydį (58 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni* 90 punktas; 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Buchmann / Komisija*, T-295/94, Rink. p. II-813, 121 punktas).
- 66 Šiuo atveju neginčijama, kad ieškovė nedalyvavo visuose pažeidimo epizoduose. Be to, Komisija pripažino, kad ieškovė nedalyvavo nė viename klubo atstovų susitikime tiek iki laikotarpio, kuriuo, Komisijos nuomone, ieškovė dalyvavo ginčijamame kartelyje, tiek per patį šį laikotarpį.
- 67 Remiantis šio sprendimo 60–64 punktuose išdėstytais principais darytina išvada, kad siekdama įrodyti ieškovės dalyvavimą darant ginčijamame sprendime nurodytą vieną ir tęstinį pažeidimą Komisija turi įrodyti ne tik tai, kad ieškovės, vienos šalies, ir *AGC/Splintex* ir *Saint-Gobain*, kitos šalies, kontaktai nuo 2001 m. lapkričio mėn. iki 2003 m. kovo mėn. buvo antikonkurencinio pobūdžio, bet taip pat tai, kad ieškovė žinojo arba buvo pagrįstai manoma, jog žino, pirma, apie tai, kad minėtais kontaktais buvo siekiama prisidėti prie kartelio bendro plano įgyvendinimo, antra, bendro kartelio mastą ir esminius požymius, kaip priminta šio sprendimo 55 punkte.
- Dėl ieškovės ir kai kurių jos konkurentų kontaktų antikonkurencinio pobūdžio
- 68 Ginčijamame sprendime nurodyta, kad iš kelių dokumentų ir duomenų matyti, jog ieškovė, elgdamasi tam tikru būdu, dalyvavo įgyvendinant bendrą kartelio tikslą. Konkrečiai kalbant, Komisija pažymi, kad ieškovė turėjo jos dalyvavimą darant vieną ir tęstinį pažeidimą patvirtinančių kontaktų 2001 m. pabaigoje (su *AGC/Splintex*), 2002 m. gegužės mėn. (su *Saint-Gobain*) ir 2003 m. pirmąjį ketvirtį (su *AGC/Splintex*).
- 69 Kiek tai susiję su 2001 m., iš buvusio ieškovės gamybos padalinio vadovo paaiškinimų aišku, kad ieškovės darbuotojas D. bendravo su *AGC/Splintex* dėl sutarčių dėl stiklų tiekimo *Fiat* ir jos dukterinei bendrovei *Iveco* sudarymo. Komisijos teigimu, iš šių paaiškinimų matyti, kad ieškovė sutiko nekonkuruoti su *AGC/Splintex* dėl tiekimo *Fiat* sutarčių sudarymo. Už tai ieškovė paprašė, kad *AGC/Splintex* padidintų savo kainas komercinių transporto priemonių *Iveco* gamintojams. Toliau, kiek tai susiję su 2002 m., Komisija pateikia 2002 m. gegužės 29 d. *Saint-Gobain* darbuotojų ir K. H., kuris tuo metu buvo ieškovės pardavimų direktorius, pokalbio telefonų protokolą, iš kurio matyti, kad ieškovė žinojo apie trijų didelių gamintojų kartelį. Galiausiai kalbėdama apie 2003 m. Komisija remiasi *AGC* darbuotojo G. paaiškinimais, iš kurių matyti, kad ši bendrovė ir ieškovė buvo susisiekusios, kad aptartų naujojo *Volkswagen Passat* modelio šoninių stiklų tiekimo sutartį. Ieškovės dalyvavimą bendrame kartelyje taip pat patvirtino prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusių įmonės parodymai žodžiu.
- 70 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad nors ginčijamo sprendimo 249 išnašoje nurodytame prie atsiliepimo į ieškinį pridėtame dokumente, kurio numeris PDR12, kalbant apie *Volkswagen Polo* durų stiklų tiekimą iš tiesų daroma nuoroda į ieškovę ir kelias jos konkurentes, šis dokumentas parengtas 1999 m. liepos 29 d. Vadinasi, šis dokumentas surašytas daugiau kaip prieš dvejus metus iki datos, nuo kurios ieškovė, Komisijos nuomone, dalyvavo ginčijamame kartelyje, t. y. 2001 m. lapkričio 19 d. Darytina išvada, kad net jei šiame dokumente teigiama apie antikonkurencinį kontaktą dalyvaujant ieškovei, kurio Komisija vis dėlto nusprendė jai neinkriminuoti, remiantis juo negalima įrodyti ieškovės dalyvavimo darant ginčijamame sprendime nurodytą vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2001 m. kovo 11 d.
- 71 Toliau, nors keliose prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusių įmonės 2005 m. vasario 25 d. ir kovo 14 d. parodymų dalyse atkreipiamas dėmesys į tam tikrus *Saint-Gobain* ir ieškovės kontaktus 2000 m., Komisija ginčijamame sprendime nenusprendė, kad remiantis jomis galima įrodyti ieškovės dalyvavimą bendrame klubo narių kartelio plane. Taigi iš ginčijamo sprendimo matyti, kad

nors klubo nariai kreipėsi į ieškovę iki 2001 m. lapkričio mėn., nes ketino ją įtraukti į pasitarimus ir pasinaudoti aplinkybe, jog ieškovė, kitaip nei jie, neturėjo savo plokščiojo stiklo gamybos pajėgumų, Komisija manė, kad ieškovė dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą tik nuo 2001 m. lapkričio 19 d., t. y. datos, kai būta kelių ieškovės ir AGC/Splintex kontaktų.

- 72 Be to, iš tuometinio ieškovės gamybos padalinio vadovo H. užrašų, darytų nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2001 m. gruodžio 12 d., matyti, kad, tarpininkaujamas Italijos atstovo D., jis turėjo kelis slaptus kontaktus su AGC/Splintex. Taigi, nors remiantis šiais užrašais negalima daryti išvados, kad sudarytas neteisėtas susitarimas, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, iš jų aišku, jog D. ir tuometinis Splintex direktorius M. tuo laikotarpiu turėjo antikonkurencinio pobūdžio pokalbių dėl Iveco ir Fiat. Beje, atsakydama į pranešimą apie kaltinimus ieškovė pripažino, kad šiomis aplinkybėmis jos atstovas elgėsi netinkamai.
- 73 Be to, Komisija pateikia tuometinių Saint-Gobain darbuotojų D. W. ir V. G., atsakingų už darbą su svarbiais klientais, ir K. H., kuris tuo metu buvo ieškovės pardavimų direktorius, 2002 m. gegužės 22 d. pokalbio telefonų protokolą. Šis vieno puslapių protokolą buvo paimtas ieškovės patalpose.
- 74 Iš šio protokolo matyti, jog D. W. ir V. G. pažymėjo K. H., kad Fiat pranešė Saint-Gobain, jog gavo „ypač gerą“ Lancia Lybra skirtų stiklų „pasiūlymą“ iš „mažesnio tiekėjo“, ir kad Fiat leido Saint-Gobain suprasti, jog ši galės išsaugoti šią rinką tik tuo atveju, jei pateiks naują pasiūlymą ir pasiūlys naujas kainas. Paskui, kaip teigiama šiame protokole, už darbą su svarbiais klientais atsakingi Saint-Gobain darbuotojai nurodė, kad su ieškove yra sudarytas „aiškus susitarimas dėl stiklų“, pagal kurį nė viena tokio susitarimo šalis negali siūlyti „nesąmoningų kainų projektuose, kuriuos vykdo kita šalis“. Už darbą su svarbiais klientais atsakingi Saint-Gobain darbuotojai pridūrė manantys, kad taip elgdamasi ieškovė „padarė klaidą <...>, nes nepasitarė“. Šiuo atžvilgiu Saint-Gobain pabrėžė, kad trys didelės automobilių stiklo gamintojos bendradarbiauja dėl modelių Opel Frontera, Audi A3, Audi A6 ir Volkswagen Passat. Iš šio protokolo taip pat matyti, kad Saint-Gobain reikalavo surengti susitikimą Achene (Vokietija) ir aptarti „Lybra ir tolesnius projektus“, o, K. H. nuomone, šioje formuluotėje kalbama apie Volkswagen Passat. Galiausiai protokolas baigiamas tokia pastaba: „Prašyčiau nesaugoti šio dokumento, neturi likti jokių pokalbio pėdsakų.“
- 75 Ieškovės teigimu, šis protokolas įrodo tik tai, kad Saint-Gobain išreiškė nepasitenkinimą dėl konkurencingų kainų, kuriomis ji siūlė tiekti stiklus Fiat, visų pirma Lancia Lybra skirtus stiklus.
- 76 Tačiau tokiam aiškinimui negalima pritarti. Iš tikrųjų iš šio protokolo teksto aišku, kad už darbą su svarbiais klientais atsakingų Saint-Gobain darbuotojų nepasitenkinimą ieškove lėmė tai, kad ši nesilaikė su Saint-Gobain sudaryto susitarimo dėl Lancia Lybra skirto automobilių stiklo tiekimo. Tam, kad būtų taikoma EB 81 straipsnio 1 dalis, nebūtina atsižvelgti į konkretų susitarimo poveikį, jei paaiškėja, kad juo siekiama trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje (2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo Ensidesa / Komisija, C-198/99 P, Rink. p. I-11111, 60 punktas ir 2006 m. rugsėjo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektronisch Gebied / Komisija, C-105/04 P, Rink. p. I-8725, 136 punktas). Taigi aplinkybė, kad susitarimą dėl rinkos pasidalijimo sudariusi įmonė vėliau nesilaikė sutartų kainų ir kvotų, nepaneigia jos kaltės (1989 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas Belasco ir kt. / Komisija, 246/86, Rink. p. 2117; 1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo Trefileurope / Komisija, T-141/89, Rink. p. II-791, 60 punktas; šiuo klausimu žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo Trefilunion / Komisija, T-148/89, Rink. p. II-1063, 79 punktą).
- 77 Komisija taip pat remiasi tuometinio AGC/Splintex komercijos direktoriaus G. 2003 m. sausio ir kovo mėn. užrašais, kad įrodytų ieškovės ir AGC/Splintex ir Saint-Gobain atstovų kontaktus dėl naujojo Volkswagen Passat modelio. Šiuose užrašuose pateikiama nemažai duomenų apie įvairius naujojo Volkswagen Passat stiklus, be kita ko, kainos. Juose kelis kartus užsimenama apie automobilių stiklo gamintojų tarpusavio „kompensacijas“ ir, rodos, nurodoma, kad ieškovė gali pagaminti 10 000 beskeveldrių stiklų per metus.

- 78 Be to, kaip pripažįsta pati ieškovė, 2003 m. pradžioje ji kelis kartus skambino *AGC/Splintex* norėdama aptarti naujojo *Volkswagen Passat* stiklų tiekimą. Tačiau ieškovė nurodo, kad nė karto nebuvo patikinta, jog gali tikėtis gauti šią sutartį, ir kad stiklų užsakymas, kurį ji galiausiai gavo iš *Volkswagen*, galėjo būti aiškinamas tuo, jog jos pasiūlymas buvo konkurencingas, o „produktas, kurį ji už labai konkurencingą kainą tiekė gaminant ankstesnįjį *Passat* modelį, buvo puikios kokybės“. Ieškovė taip pat teigia, kad nuo 2001 m. trys didelės automobilių stiklo gamintojos, neatsižvelgdamos į jos norus, nusprendė naujam *Volkswagen Passat* modeliui skirtą tiekimą padalyti *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir jai taip pat, kaip buvo tiekama ankstesniojo modelio gamybai.
- 79 Tačiau tokiems argumentams negalima pritarti. Tiesa, Komisijos pateikti G. užrašai buvo gauti ne iš pačios ieškovės. Tačiau reikia pažymėti, kad atsakydama į pranešimą apie kaltinimus ieškovė pripažino, kad jos kontaktai su *AGC* 2003 m. pradžioje buvo netinkami. Be to, kelios prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusios įmonės parodymų dalys patvirtina aplinkybę, kad 2003 m. bendraudama telefonu su *AGC/Splintex* ieškovė išreiškė norą sudaryti naujam *Volkswagen Passat* skirtų šoninių stiklų tiekimo sutartį, kad išsaugotų rinką, užimtą tiekiant ankstesnio to paties automobilio modelio gamybai. Iš tų pačių parodymų matyti, kad *Saint-Gobain* ir *AGC/Splintex* pareiškė pritariančios, kad ieškovė tiėtų naujojo *Volkswagen Passat* šoninius stiklus. Galiausiai iš šio sprendimo 73–76 punktuose nurodyto 2002 m. gegužės 22 d. K. H. pokalbio telefonu su D. W. ir V. G. protokolo matyti, kad nuo šio momento ieškovė žinojo *Saint-Gobain* siekį aptarti naujam *Volkswagen Passat* skirtų stiklų tiekimo pasidalijimą.
- 80 Taigi reikia manyti, kad įrodyta, jog 2003 m. pradžioje ieškovė slaptai bendravo su *AGC/Splintex* dėl naujam *Volkswagen Passat* modeliui skirtų šoninių stiklų tiekimo. Aplinkybė, kad trys didelės automobilių gamintojos, nepasitarusios su ieškove, nuo 2001 m. nusprendė, kad šiam naujam modeliui skirtas stiklų tiekimas bus padalyti *Saint-Gobain*, *Pilkington* ir ieškovei taip pat, kaip buvo tiekama gaminant ankstesnįjį modelį, šiuo atžvilgiu neturi reikšmės. Iš tiesų, net darant prielaidą, kad ši aplinkybė įrodyta, iš bylos medžiagos aišku, jog naujojo *Volkswagen Passat* modelio išleidimas lėmė specialius slaptus pasitarimus, kuriuose ši kartą dalyvavo ir ieškovė.
- 81 Todėl iš nurodytų argumentų matyti, kad Komisija nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, jog nuo 2001 m. lapkričio mėn. iki 2003 m. kovo mėn. ieškovė turėjo tam tikrų slaptų antikonkurencinio pobūdžio kontaktų, pirma, su *AGC/Splintex*, antra, su *Saint-Gobain*.
- Dėl ieškovės dalyvavimo bendrame klubo narių kartelyje automobilių stiklo rinkoje
- 82 Remiantis šio sprendimo 60–64 punktuose primintais principais, išvados, kad nuo 2001 m. lapkričio mėn. iki 2003 m. kovo mėn. ieškovė turėjo tam tikrų slaptų antikonkurencinio pobūdžio kontaktų, pirma, su *AGC/Splintex*, antra, su *Saint-Gobain*, vis dėlto nepakanka, kad būtų galima padaryti išvadą dėl jos dalyvavimo darant ginčijamame sprendime nurodytą vieną ir tęstinį pažeidimą. Kadangi neginčijama, kad ieškovė dalyvavo viename iš vadinamųjų klubo susitikimų, reikia patikrinti, pirma, ar ji žinojo arba privalėjo žinoti, kad slaptas susitarimas, kuriame ji dalyvavo, yra šio vieno ir tęstinio pažeidimo bendro plano, paminėto šio sprendimo 55 punkte, dalis, antra, ar ji žinojo arba privalėjo žinoti apie bendro kartelio mastą ir esminius požymius.
- 83 Vadinas, Bendrasis Teismas turi patikrinti, ar Komisija nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti, jog šio sprendimo 68–81 punktuose išnagrinėti slapti kontaktai yra kartelio, apimančio visą EEE automobilių stiklo tiekimo rinką, nes kainų ir nuolaidų politika ir tiekimo klientams strategija buvo koordinuojamos siekiant išsaugoti bendrą šalių pozicijų minėtoje rinkoje stabilumą, kartu buvo nuolat stebimos rinkos dalys ir nustatyta koregavimo tvarka, dalis (pagal analogiją žr. 65 punkte minėto Sprendimo *Buchmann / Komisija* 118–122 punktus).

- 84 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, pirma, kad ginčijamą kartelį atskleidžiančiame laiške, kurį anoniminio kliento vardu veikiantis Vokietijos advokatas adresavo Komisijai (žr. šio sprendimo 4 punktą), ieškovė nebuvo apibūdinta kaip kartelyje dalyvavusi įmonė.
- 85 Antra, pabrėžtina, kad ginčijamo sprendimo 113 ir 114 konstatuojamosiose dalyje Komisija remiasi dviem svarbiais, 2001 m. gruodžio 6 d. ir 2002 m. liepos 10 d., klubo susitikimais, per kuriuos šios įmonės bendrai įvertino ginčijamo kartelio veikimą ir būtinus pakeitimus, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo slaptą susitarimą dėl rinkos dalių. Per šiuos susitikimus buvo sudarytos lentelės, kuriose pateikta informacija apie kiekvienos iš šių trijų įmonių prognozuojamas arba siekiamas rinkos dalis.
- 86 Taigi, pirma, nustatyta, kad ieškovė nedalyvavo nė viename iš šių dviejų susitikimų, nors jie vyko laikotarpiu, dėl kurio Komisija konstatavo jos dalyvavimą darant pažeidimą. Antra, ieškovė nėra paminėta trijų didelių automobilių stiklo gamintojų per šiuos susitikimus parengtose lentelėse, kuriose pateikiamos prognozuojamos rinkos dalys.
- 87 Trečia, šio sprendimo 72–80 punktuose išnagrinėti užrašai neleidžia daryti išvados, kad ieškovė būtinai turėjo suprasti, jog dalyvaudama antikonkurencinio pobūdžio dvišaliuose pokalbiuose su *AGC/Splintex* ir *Saint-Gobain* 2001 m. pabaigoje, 2002 m. ir 2003 m. pradžioje ji įsitraukia į bendrą kartelį, kuriuo siekiama užtikrinti minėto kartelio dalyvių rinkos dalių stabilumą visoje EEE.
- 88 Tiesa, keliose ieškovės darbuotojo 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėn. užrašų dalyse pateikiami duomenys, įrodantys, kad ieškovė žinojo, jog trys didelės automobilių stiklo gamintojos yra sudariusios susitarimus, galiojančius ne tik Italijos rinkoje. Pavyzdžiui, 2001 m. lapkričio 19 d. užrašuose galima perskaityti, kad „[M.] pritaria *Splintex-Soliver* susitarimui, nes jos yra sudariusios susitarimus su *Saint-Gobain* ir *Pilkington* <...>“, o 2001 m. lapkričio 30 d. užrašuose, kad „neabejotinai [M. nori] per tokį susitikimą pasitarti dėl automobilių stiklo visose šalyse, o ne tik Italijoje“. Iš 2001 m. lapkričio 30 d. užrašų taip pat matyti, kad ieškovė žinojo apie tai, jog M. greičiausiai ketina diskutuoti apie visą Europą, net jei tuose pačiuose užrašuose teigiama, kad ieškovė buvo nurodžiusi D. per numatytą 2001 m. gruodžio 4 d. susitikimą su juo „kalbėti tik apie Italijos rinką“. Be to, iš 2001 m. gruodžio 12 d. užrašų aišku, kad nors šis susitikimas iš tikrųjų įvyko, D. buvo „labai nekonkretus“ šiuo klausimu, ir dėl šios priežasties „nebuvo kalbama apie [tuometinio ieškovės direktoriaus S. B. ir *Splintex* direktoriaus M.] susitikimą“. Tuose pačiuose užrašuose H. taip pat išdėsto savo „įspūdį, [kad] D. aptarė su M. kitas problemas, kurios neturi nieko bendro su [ieškovė]“.
- 89 Aišku, 2002 m. gegužės 29 d. pokalbio telefonu protokole taip pat minimas trijų didelių automobilių stiklo gamintojų „bendradarbiavimas“ dėl keturių automobilių modelių, priklausančių dviem automobilių sektoriaus grupėms, būtent dėl *General Motors* priklausančio *Opel Frontera* ir *Volkswagen* priklausančių *Audi A3*, *Audi A6* ir *Volkswagen Passat*. Atsižvelgdama į šių kontaktų pobūdį ir aplinkybes, kuriomis jie vyko, ieškovė galėjo daryti pagrįstą prielaidą, kad šie susitarimai ar bendradarbiavimas buvo antikonkurencinio pobūdžio. Beje, atsakydama į pranešimą apie kaltinimus ieškovė pripažino, kad visų pirma 2001 m. pradžioje gerokai padidėjusios plokščiojo stiklo kainos leido jai suprasti, jog šios trys didelės automobilių stiklo gamintojos slaptai bendrauja tarpusavyje.
- 90 Vis dėlto šių duomenų nepakanka, norint įrodyti, kad ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti apie bendrą automobilių stiklo rinkos stabilizavimo tikslą, kurio klubo nariai siekė atlikdami beveik visus automobilių gamintojus apimančius slaptus veiksmus. Nuorodose į „susitarimus“ ir „bendradarbiavimą“ nepateikiama jokios informacijos apie trijų didelių automobilių stiklo gamintojų kartelio pobūdį ir mastą. Be to, iš nuorodos į bendradarbiavimą dėl keturių konkrečių automobilių modelių, priklausančių tik dviem automobilių sektoriaus grupėms, negalima daryti išvados, kad ieškovė privalėjo suprasti, koks yra bendras kartelio mastas, ir kad juo siekiama stabilizuoti visą rinką, nes tokia nuoroda gali būti suprasta kaip atspindinti tik konkrečius antikonkurencinius veiksmus, susijusius su tam tikrų tiekimo sutarčių sudarymu, tačiau neparodanti bendro tikslo išsaugoti dalyvių turimas rinkos dalis.

- 91 Dėl šių priešasčių Komisijos pateikti dokumentai neįrodo, kad ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti pagrindines ginčijamo kartelio veikimo taisykles, t. y. apie, pirma, kainų ir nuolaidų politikos ir tiekimo automobilių gamintojams strategijų koordinavimą, antra, aplinkybę, kad klubo nariai nuolat organizuoja dvišalius ir trišalius susitikimus, per kuriuos nagrinėja kaip atliekama rinkos dalių stebėseną ir įgyvendinami konkretūs per ankstesnius susitikimus sudaryti slapti susitarimai dėl konkrečių tiekimo sutarčių sudarymo, ir, trečia, aplinkybę, kad kai sutarčių sudarymas klostėsi ne taip, kaip numatyta, buvo imamas korekcinis priemonių, t. y. kompensacijų dėl tam tikrų tiekimo sutarčių, siekiant užtikrinti, kad bendra pasiūlos EEE situacija atitiktų sutartą pasidalijimą.
- 92 *AGC/Splintex* darbuotojo 2003 m. užrašai neturi įtakos šiai išvadai, nes, viena vertus, tai yra *AGC/Splintex* vidaus dokumentas, kita vertus, bet kuriuo atveju juose nėra duomenų, galinčių įrodyti, jog ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti bendrą ginčijamo kartelio mastą ir pagrindinius elementus, kurie minėti anksčiau.
- 93 Ketvirta, prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė 2005 m. gruodžio 19 d. Komisijai pateiktuose parodymuose pakomentavo kai kuriuos buvusio *AGC/Splintex* pardavimų direktoriaus B. užrašus. Pateikdama šiuos parodymus prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė apibūdino ieškovę kaip su klubo narių karteliu nesusijusią įmonę. Priešingai, nei teigia Komisija, kaip matyti iš per 2002 m. balandžio 30 d. klubo susitikimą padarytų B. užrašų, aprašytas ne konkrečių sutarčių sudarymas, o minėtų narių rinkos dalių pasidalijimas, kiek tai susiję su gamintoju *Fiat*. Taigi šis aprašymas susijęs ne tik su laikotarpiu, kuriuo, kaip mano Komisija, ieškovė dalyvavo darant pažeidimą, bet ir su vienu iš gamintojų, dėl kurio ieškovė ir *AGC/Splintex* turėjo slaptų kontaktų, kaip nustatė Komisija, remdamasi ieškovės darbuotojo 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėn., t. y. likus keliems mėnesiams iki 2002 m. balandžio 30 d. susitikimo, padarytais užrašais.
- 94 Be to, prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė toje pačioje savo parodymų dalyje pažymėjo, kad kai sutartį gaudavo vieno iš klubo narių konkurentas (šiuo atžvilgiu prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusi įmonė pateikia ieškovės pavyzdį), dėl tokios sudarytos tiekimo sutarties nebuvo išmokama kompensacija. Iš šio bylos dokumento taip pat matyti, kad laikotarpiu, kuriuo, kaip vis dėlto mano Komisija, ieškovė dalyvavo darant ginčijamame sprendime nurodytą vieną ir tęstinį pažeidimą, aplinkybė, kad automobilių gamintojas sudarė tiekimo sutartį su ieškove, automatiškai nelėmė klubo narių tarpusavio kompensavimo mechanizmo taikymo. Kaip priminta šio sprendimo 21 ir 55 punktuose, toks mechanizmas buvo pagrindinis ginčijamo kartelio veikimo elementas, nes padėdavo įgyvendinti bendro dalyvaujančių įmonių rinkos dalių stabilumo užtikrinimo tikslą tais atvejais, kai anksčiau klube sutarto tiekimo sutarčių pasidalijimo nepavykdavo užtikrinti.
- 95 Penkta, taip pat negalima pritarti Komisijos argumentui, kad per 2000 m. spalio 27 d. ir lapkričio 9 d. susitikimus darytuose užrašuose pateiktos pastabos apie ieškovę patvirtina ne tik tai, kad trys didelės automobilių stiklo gamintojos buvo numačiusios ieškovei vaidmenį įgyvendinant bendrą kartelio planą, bet ir tai, kad ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti apie šį planą.
- 96 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad du susitikimai, kuriais remiasi Komisija, įvyko daugiau kaip prieš metus iki datos, nuo kurios, kaip ji mano, ieškovė dalyvavo darant ginčijamą pažeidimą. Be to, ieškovė ginčija savo dalyvavimą šiuose pokalbiuose arba tai, kad vieno iš jų dalyvių buvo informuota apie šių pokalbių turinį. Beje, dėl 2000 m. lapkričio 9 d. susitikimo Komisija ginčijamo sprendimo 294 konstatuojamojoje dalyje pripažino, kad nėra jokių įrodymų, jog su šiuo susitikimu susiję užrašai, kuriuose kalbama apie ieškovę, buvo padaryti pastarosios ir jos vardu pateikti vieno iš dalyvių.
- 97 Todėl Bendrasis Teismas mano, kad, remiantis gerokai iki ieškovės numanomo dalyvavimo darant pažeidimą ir per susitikimus, kuriuose jos dalyvavimas neįrodytas, darytuose užrašuose pateiktomis pastabomis apie ieškovę, negalima įrodyti, kad ji žinojo arba privalėjo žinoti bendrą ginčijamo kartelio mastą ir pagrindinius elementus, kurie trumpai išdėstyti 55 punkte.

- 98 Šešta, dėl Komisijos per posėdį padarytų nuorodų į įvairias prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusios įmonės parodymų dalis reikia konstatuoti, kad remiantis jomis negalima užginčyti šios išvados. Iš tikrųjų, pirma, ginčijamame sprendime nėra konkrečiai pagrįsta, kaip minėtos dalys, aiškinamos kartu su šio sprendimo 72–80 ir 87–92 punktuose nagrinėtais užrašais arba neatsižvelgiant į juos, gali įrodyti, kad ieškovė žinojo arba privalėjo žinoti bendrą viso kartelio mastą ir pagrindinius elementus, taip pat aplinkybę, jog jos kontaktai su konkurentais nuo 2001 m. pabaigos iki 2003 m. kovo mėn. buvo šio kartelio įgyvendinimo dalis. Antra, kad ir kaip būtų, remiantis šiomis dalimis negalima padaryti tokios išvados.
- 99 Galiausiai, septinta, Komisijos nurodytas šios bylos ir bylos, kurioje buvo priimtas 53 punkte minėtas Sprendimas *Sigma Technologie / Komisija*, aplinkybių skirtumas šiuo atveju nėra lemiamas.
- 100 Aišku, kitaip nei šiai bylai, bylai *Sigma Technologie / Komisija*, kurioje buvo nagrinėjami slapti veiksmai neizoliuotų vamzdžių sektoriuje, kaip pažymi Komisija, buvo būdinga dviejų lygių kartelio, t. y. nacionalinio ir Europos, struktūra. Būtent tokiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisija neįrodė, jog sudarydama susitarimą Italijos rinkoje *Sigma Technologie* žinojo apie kitų įmonių Europoje vykdomą antikoncepcinę veiklą arba logiškai galėjo ją numatyti (53 punkte minėto Sprendimo *Sigma Technologie / Komisija* 44 punktas).
- 101 Tačiau nėra priežasčių, pateisinančių tai, kad principas, kuriuo buvo pasiremta 53 punkte minėtame Sprendime *Sigma Technologie / Komisija*, pagal kurį vien to, kad susitarimo, kuriame dalyvavo įmonė, ir bendro kartelio tikslai sutampa, nepakanka, kad įmonę būtų galima kaltinti dėl dalyvavimo bendrame kartelyje, būtų taikomas tik tais kartelių atvejais, kai susitarimai sudaromi skirtingu geografiniu lygiu (šiuo klausimu žr. 65 punkte minėto Sprendimo *Buchmann / Komisija* 118–122 punktus; taip pat pagal analogiją žr. 63 punkte minėto Sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija* 142–151 punktus). Vienintelis lemiamas kriterijus įrodant įmonės dalyvavimą bendrame kartelyje – tai analizė, ar dalyvaudama viename ar kitame susitarime arba derindama veiksmus ši įmonė žinojo arba turėjo žinoti, kad tai darydama ištraukia į minėtą bendrą kartelį ir taip išreiškia savo prisijungimą prie jo.
- 102 Iš šio sprendimo 84–98 punktuose pateiktų argumentų matyti, kad šioje byloje Komisija nepateikė tokio įrodymo. Šiuo atžvilgiu neturi reikšmės tai, kad ginčijamas kartelis buvo organizuotas tik EEE lygmeniu.
- 103 Šiuo klausimu taip pat reikia pridurti, kad Komisija neįrodė savo teiginio, jog kitaip nei byloje, kurioje buvo priimtas 53 punkte minėtas Sprendimas *Sigma Technologie / Komisija*, nagrinėto kartelio Italijos rinkoje atveju mažai tikėtina, kad antikoncepcinio pobūdžio ieškovės ir dviejų jos konkurentų dvišaliai pasitarimai būtų galėję turėti prasmę, jeigu jie nebūtų daugiau apimančio plano dalis. Atvirkščiai, kaip jau pažymėta šio sprendimo 90 punkte, gali būti, kad dėl slaptų veiksmų buvo sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju siekiant sudaryti tam tikras tiekimo sutartis, o tai nepatvirtina bendro tikslo stabilizuoti dalyvių turimas EEE automobilių stiklo rinkos dalis.
- 104 Todėl Komisijos pateikta informacija nėra tas įrodymų visetas, kurio pakaktų siekiant padaryti išvadą, kad ieškovė kartu su trimis didelėmis automobilių stiklo gamintojomis darė ginčijamame sprendime nagrinėtą vieną ir tęstinį pažeidimą.
- 105 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia atmesti Komisijos argumentą, kad ieškovė viešai neatsiribojo nuo šių klubo narių susitikimų turinio, kad galėtų išvengti atsakomybės, tariamai kylančios dėl jos dalyvavimo darant šių narių vykdytą vieną ir tęstinį pažeidimą. Iš tikrųjų tokia išvada turėtų reikšmę tik jeigu Komisija būtų įvykdžiusi jai tenkančią įrodinėjimo pareigą, o šiuo atveju taip nėra (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *BAI ir Komisija / Bayer, C-2/01 P* ir *C-3/01 P*, Rink. p. I-23, 62 ir 63 punktus).
- 106 Todėl pirmajam pagrindui reikia pritarti.

Dėl panaikinimo, remiantis nagrinėjant pirmąjį pagrindą nustatytu neteisėtumu, pasekmių

- 107 Atsižvelgiant į šio sprendimo 68–81 punktuose išdėstytus samprotavimus, kad nuo 2001 m. lapkričio mėn. iki 2003 m. kovo mėn. ieškovė tikrai dalyvavo kai kuriuose antikonkurencinio pobūdžio dvišaliuose pasitarimuose su *AGC/Splintex* ir *Saint-Gobain*, taip pat reikia kelti klausimą dėl panaikinimo, remiantis nagrinėjant pirmąjį pagrindą nustatytu neteisėtumu, pasekmių.
- 108 SESV 264 straipsnio pirmą pastraipą reikia aiškinti taip, kad ieškinyje dėl panaikinimo ginčijamas aktas naikintinas tiek, kiek ieškinys yra pagrįstas (63 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens* 36 punktą). Taigi vien dėl to, kad Bendrasis Teismas ieškovo pateiktą pagrindą ieškiniui dėl panaikinimo pagrįsti pripažįsta pagrįstu, jis negali automatiškai panaikinti viso ginčijamo teisės akto. Iš tikrųjų visas aktas negali būti panaikintas, jei akivaizdžiai matyti, kad atitinkamu pagrindu, susijusiu tik su konkrečiu ginčijamo teisės akto aspektu, galima pagrįsti tik panaikinimą iš dalies (žr. 63 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens* 37 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 109 Todėl, jei įmonė tiesiogiai atliko vieną ir tęstinį pažeidimą sudarantį vieną ar kelis antikonkurencinius veiksmus, bet nebuvo įrodyta, kad savo elgesiu ji ketino prisidėti prie visų bendrų kitų kartelio dalyvių siekiamų tikslų ir kad žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį ar kad galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką, Komisija turi teisę priskirti jai atsakomybę tik už tuos veiksmus, kuriuos darant ji tiesiogiai dalyvavo, ir už kitų dalyvių numatytus ar įgyvendintus veiksmus siekiant tų pačių tikslų, kurių ji siekė ir dėl kurių buvo įrodyta, kad ji žinojo apie juos arba galėjo protingai numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką (63 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens* 44 punktą). Tačiau dėl to ši įmonė neturėtų būti atleista nuo atsakomybės už veiksmus, kuriuos darant ji neginčijamai dalyvavo arba už kuriuos gali iš tikrųjų būti laikoma atsakinga (63 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens* 45 punktą).
- 110 Tačiau taip padalyti Komisijos sprendimą, kuriuo bendras kartelis kvalifikuojamas kaip vienas ir tęstinis pažeidimas, galima tik jei, pirma, minėta įmonė per administracinę procedūrą galėjo suprasti, kad buvo kaltinama ne tik dėl dalyvavimo darant minėtą pažeidimą, bet ir dėl kai kurių jį sudarančių veiksmų, todėl galėjo gintis šiuo atžvilgiu, ir jei, antra, minėtas sprendimas šiuo aspektu yra pakankamai aiškus (šiuo klausimu žr. 63 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens* 46 punktą).
- 111 Šioje byloje Komisija triplike teigia, kad surinkti įrodymai apie dvišalius ieškoves ir *AGC/Splintex* bei *Saint-Gobain* kontaktus patvirtina pagal Sąjungos konkurencijos teisę draudžiamų suderintų veiksmų buvimą.
- 112 Neatsižvelgiant į tai, ar šis tvirtinimas pagrįstas, reikia vis dėlto konstatuoti, kad ieškoves dvišaliai kontaktai su *AGC/Splintex* ir *Saint-Gobain* nuo 2001 m. pabaigos iki 2003 m. kovo mėn. ginčijamame sprendime nekvalifikuojami kaip atskiras EB 81 straipsnio pažeidimas. Be to, ginčijamo sprendimo 498 konstatuojamojoje dalyje Komisija manė, kad „[būtų] nenatūralu išskaidyti [atitinkamų įmonių] tęstinį elgesį, kuriam būdingas vienas tikslas, ir vertinti jį kaip kelis atskirus pažeidimus, kai, priešingai, tai yra vienas pažeidimas, kuris laipsniškai pasireiškė tiek susitarimais, tiek suderintais veiksmais“ (pagal analogiją žr. 2013 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Aalberts Industries ir kt.*, C-287/11 P, 65 punktą).
- 113 Pagal šio sprendimo 110 punkte primintus principus Sąjungos teismas tokiomis aplinkybėmis negali pats atlikti tokio kvalifikavimo, nes kitaip būtų pasisavinti EB 85 straipsnyje Komisijai suteikti įgaliojimai persekioti ir bausti už Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimus.

- 114 Taigi šiomis aplinkybėmis nebūtina nagrinėti kitų ieškinio pagrindų; darytina išvada, kad ginčijamo sprendimo, iš dalies pakeisto taisomuoju Sprendimu C(2009) 863 galutinis, 1 straipsnio d punktą ir 2 straipsnio d punktą reikia panaikinti tiek, kiek, pirma, juose konstatuota, kad nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2003 m. kovo 11 d. ieškovė dalyvavo neteisėtame kartelyje EEE automobilių stiklo rinkoje, antra, jai už tai buvo skirta 4 396 000 EUR bauda.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 115 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.
- 116 Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovės pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2008 m. lapkričio 12 d. Komisijos sprendimo C(2008) 6815 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.125 – Automobilių stiklas), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 11 d. Komisijos sprendimu C(2009) 863 galutinis, 1 straipsnio d punktą ir 2 straipsnio d punktą tiek, kiek, pirma, juose konstatuota, kad nuo 2001 m. lapkričio 19 d. iki 2003 m. kovo 11 d. *Soliver NV* dalyvavo neteisėtame kartelyje Europos ekonominės erdvės (EEE) automobilių stiklo rinkoje, ir, antra, jai už tai buvo skirta 4 396 000 EUR bauda.**
- 2. Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Forwood

Dehousse

Schwarcz

Paskelbta 2014 m. spalio 10 d. viešame posėdyje Liuksemburge .

Parašai.

Turinys

Ginčijamas sprendimas	3
Procesas ir šalių reikalavimai	6
Dėl teisės	6
Šalių argumentai	6
Bendrojo Teismo vertinimas	9
Dėl ieškovės argumentų pagrįstumo	9
– Pirminės pastabos ir principų priminimas	9
– Dėl ieškovės ir kai kurių jos konkurentų kontaktų antikonkurencinio pobūdžio	11
– Dėl ieškovės dalyvavimo bendrame klubo narių kartelyje automobilių stiklo rinkoje	13
Dėl panaikinimo, remiantis nagrinėjant pirmąjį pagrindą nustatytu neteisėtumu, pasekmių	17
Dėl bylinėjimosi išlaidų	18